

Evaluering

I tråd med verden

Et beskæftigelsesfagligt tilbud til kvinder med etnisk minoritetsbaggrund

[Maj 2012]

[Indholdsfortegnelse]

1. Indledning	3
2. Baggrund og opstart	4
3. Målsætningerne for projektet	6
4. Projektets rekruttering	8
5. Projektets grundlag og aktiviteter	10
6. Deltagerne	13
7. Projektets resultater	16
8. Formidling	24
9. Konklusion	26

Slutevaluering:

I Tråd med Verden

1. Indledning

I Tråd med Verden er et projekt igangsat i 2010 af Københavns Erhvervsakademi (KEA) Design/Business og Dansk Røde Kors. *I Tråd med Verden* har til formål at fremme social, kulturel og beskæftigelsesmæssig integration for kvinder med etnisk minoritetsbaggrund.

I Tråd med Verden har således søgt at kombinere etniske minoritetskvinders håndarbejdstraditioner med designbranchen i Danmark for derigennem at koble kvindernes medbragte kompetencer med moderne beklædningsproduktion og -udvikling. Kvinderne får derved udviklet og ajourført deres faglige kompetencer gennem produktion af moderigtige produkter som øreringe, tørklæder og tasker, samtidig med at kvindernes selvværd, netværk og sprogkundskaber øges. Håndarbejdet bruges på den vis til at opbygge almene kompetencer som samarbejdsevner, koncentration og selvtillid og bliver samtidig førsteskridt på vejen til et aktivt liv på arbejdsmarkedet.

En anden og sekundær målsætning for projektet har ligeledes været at skabe viden om og interesse for deltagelse i frivilligt arbejde. Det har således været en målsætning, at flere af kvinderne blev foreningsaktive som følge af projektet.

Et vigtigt element i *I Tråd med Verden* er samarbejdet med Københavns Erhvervsakademi (KEA) – et samarbejde centreret omkring skolens designlinje. Samarbejdet understøtter kvindernes håndarbejdsfaglige kompetenceudvikling, men giver samtidig også en større bevidsthed indenfor designbranchen om etniske minoriteters håndarbejdstraditioner og -kompetencer. Det er derfor ikke alene deltagerne i projektet, men også designbranchen, som drager nytte af samarbejdet. På denne vis er projektet særligt nyskabende, idet der ved en synergi mellem uddannelsesinstitutioner, designere og ledige minoritetskvinder skabes resultater med værdi for alle parter.

Projektet er finansieret af det tidligere Ministerium for Flygtninge, Indvandrere og Integration med støtte fra AAB/Landsbyggefonden. Projektet har således hidtil været en del af Vejleåparkens helhedsplan "Kulturbroen".

Projektets første periode med central finansiering er netop udløbet ved udgangen af februar. Projektet fortsætter dog – bl.a. i samarbejde med KEA, Boligorganisationen AAB, det lokale jobcenter og frivillige hjælpere. KEA finansierer således fremover projektlederstillingen for *I Tråd med Verden*, mens AAB støtter projektet ved at stille lokaler til rådighed. AAB søger endvidere igen midler hos Landsbyggefonden, hvor *I tråd med verden* vil indgå som en del af den kommende helhedsplan.

Endelig er *I tråd med verden* medfinansieret via en femårig helhedsplan for områdefornyelse på Vesterbro. Disse midler består i støtte til butiklokaler i området samt lønudgifter til en socialmedarbejder (10 timer per uge).

Nærværende evalueringsnotat søger at give et samlet overblik over opnåede erfaringer og resultater fra *I Tråd med Verden*. Evalueringen bygger primært på kvantitative data vedr. deltagerne indsamlet af projektledelsen med brug af progressionskort (bilag) samt interviews med ansatte, frivillige og samarbejdsparter.

I rapporten vil *I Tråd med Verden* af formidlingshensyn i enkelte tabeller forkortes som ITMV.

2. Baggrund og opstart

I Tråd med Verden blev skabt som følge af en række oplevelser og drøftelser blandt lokale integrationsrådsmedlemmer og videnspersoner med tilknytning til borgere i Ishøj. Det var således erfaringen, at der rundt omkring i især de boligsociale bebyggelser var en række kvinder, som havde et mangelfuldt danskendskab, følte sig ensomme og oplevede at stå udenfor det danske samfund. Kvinderne havde samtidig et ønske om at komme ud af isolationen og få et netværk og noget at stå op til om morgenen. De stod udenfor arbejdsmarkedet - og havde, for de flestes vedkommende, gjort det igennem mange år. Det var kendetegnende for kvinderne, at de savnede indhold i livet og havde mistet troen på dem selv.

I Tråd med Verden har derfor haft til formål at bringe disse isolerede kvinder ud af hjemmet, ind i en fast og udadvendt rytme og tættere på arbejdsmarkedet. Projektet har taget udgangspunkt i kvindernes kendskab til specielle håndarbejds traditioner fra deres oprindelseslande. Det gælder kendskab til alt fra farveteknikker og vævning til hækling og meget andet.

Med ansøgningsproces i 2009 og ansættelse af projektleder marts 2010 var projekt *I Tråd med Verden* klar til at sætte i gang i maj 2010. Projektet fik base i Vejleåparken i Ishøj – i det centralt beliggende beboerhus for boligforeningen AAB. Vejleåparken er den ældste del af Ishøj (på nær Ishøj Landsby) og

huser ca. 5.000 beboere – fordelt på 2 boligforeninger, hvoraf AAB er den største. Projektet *I Tråd med Verden* er med sin base i Vejleågaarden i Ishøj i gå-afstand for de fleste deltagere i projektet.

I projektets første måneder var projektlederen den eneste ansatte. Her foregik der et stort arbejde med at etablere netværk til frivillige, rekruttere deltagere, nedsætte styregruppe osv. Styregruppen består af repræsentanter fra Københavns Erhvervsakademi, Kulturbroen, Dansk Røde Kors, lokal integrationsekspert, Rådet for Etniske Minoriteter, Dansk Mode og Textil, Ishøj-Vallensbæk Jobcenter samt projektledelsen.

Oktober 2010 blev der ansat en vejleder i beskæftigelse og uddannelse. Vejlederen er bosat i lokalområdet og har etnisk minoritetsbaggrund. Hun arbejder med de enkelte kvinder og laver individuelle handlingsplaner for uddannelse eller beskæftigelse i samarbejde med projektlederen. Hun etablerer desuden kontakt til relevante virksomheder, hvor kvinderne kan komme i virksomhedspraktik med henblik på ansættelse, ligesom hun skaber kontakt til studievejledere for at planlægge videre uddannelsesforløb. Vejlederen er finansieret af midler fra områdets helhedsplan.

I januar 2011 etablerede *I Tråd med Verden* et egentligt projektteam. Teamet består af 1 designer, 1 håndarbejds lærer og projektlederen. Der var således behov for, at der til projektet blev knyttet en håndarbejds lærer og/eller en designer, som kunne give produktionen den nødvendige faglige kvalificering og støtte. Med de tilknyttede håndarbejdsfaglige personer har det været muligt at leve op til krav og forventninger fra designer, som har ønsket at gøre brug af kvindernes kompetencer. Håndarbejds læreren er ansat i ordinært job, mens designeren i opstarten var ansat med løntilskud.

Det har samtidig været erfaringen, at der udover faglige støttepersoner også har været behov for at understøtte udviklingen i de sociale kompetencer. Derfor er der fortsat tilknyttet en vejleder og en studerende, som kan bistå projektlederen med alle de øvrige opgaver, som ikke relaterer sig til det rent håndarbejdsfaglige. De frivillige i projektet har desuden løbende fået mere ansvarshavende og selvkrørende opgaver.

Af hensyn til deltageres sprogkompetencer ved start hos *I tråd med verden* har det været vigtigt at tilknytte en tolk til projektet. Der er således 10 timer om ugen ansat en tolk på projektet. Tolken indgår samtidig i øvrige opgaver i projektet på frivillig basis.

I Tråd med Verden har i april 2011 etableret en mindre afdeling i Rødovre, hvor der pt. er 17 deltagere. Afdelingen styres af frivillige i samarbejde med Røde Kors. Deltagerne kommer som frivillige og som visiterede fra jobcenter

Rødovre. Tilstrømningen er så stor, at der er oprettet venteliste til projektet. Projektet startede på forsøgsbasis, idet et tidl. håndarbejds hold hver torsdag blev erstattet af *I Tråd med Verden*. Siden sept. 2011 har afdelingen i Rødovre fungeret som aktiveringstilbud. I Rødovre samarbejder projektet med et sundhedscenter, som har været gode til at tage fat omkring kvindernes sygdomsopfattelser og hjælpe dem med at overvinde nogle af deres problemer.

3. Målsætningerne for projektet

Projektet har som overordnet mål at fremme social, kulturel og økonomisk integration i det danske samfund for kvinder med etnisk minoritetsbaggrund. Dette overordnede formål er omsat i en række kvalitative målsætninger, aktivitetsmål og succeskriterier, som skildres nedenfor. Beskrivelsen tager udgangspunkt i projektets indledende målsætninger, idet det kommenteres, hvis der gennem perioden er sket ændringer heri.

Kvalitative målsætninger

- At bane vejen til uddannelser for etniske minoritetskvinder
- At bane vejen til jobs og iværksætteri for etniske minoritetskvinder
- At styrke og opdatere etniske minoritetskvinders design- og håndværkskompetencer
- At styrke etniske minoritetskvinders selvværd
- At udvide etniske minoritetskvinders faglige og sociale netværk og venskaber
- At motivere etniske minoritetskvinder til at deltage aktivt i foreningslivet
- At forbedre etniske minoritetskvinders danske sprogkunderskaber
- At sætte fokus på etniske minoritetskvinder som en ressource i det danske samfund
- At sætte europæisk fokus på den danske integrationsindsats

Aktivitetsmål:

- Etniske minoritetskvinder som studerende på uddannelser
- Etniske minoritetskvinder i jobs
- Aktivgørelse af etniske minoritetskvinder med stærke håndværkskompetencer
- Større bevidsthed om etniske minoritetskvinders specielle håndværkstraditioner indenfor designbranchen
- Udvidelse af etniske minoritetskvinders faglige og sociale netværk og venskaber
- Bedre dansksprogkunderskaber hos etniske minoritetskvinder
- Øget viden om foreningsliv blandt etniske minoritetskvinder
- Positiv omtale i de danske medier af projektet og deltagerne. Afholdelse af modeshow under modeugen august 2011.

Der var med projektet desuden indledende fastlagt et deltagerantal på 130 kvinder i forløbsperioden marts 2009-februar 2012.

Vanskeligheder omkring rekruttering og en svagere målgruppe end forudsat har dog betydet en nedskrivning af måltallet i efteråret 2010. Årsagen til nedskrivningen er primært, at kvinderne har brug for længere forløb end først antaget og der derfor ikke kan nå at være den forventede gennemstrømning i projektet.

Måltallet for antallet af deltagere er således på 100 deltagere – et måltalsom Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration har godkendt.

- 100 deltagere i perioden marts 2009-februar 2012.

For deltagerne gælder følgende succesindikatorer:

- Minimum 30 % af deltagerne fortsætter på en uddannelse (ca. 30 kvinder)
- Minimum 20 % af deltagerne kommer i arbejde (ca. 20 kvinder)
- Minimum 40 % af deltagerne bliver aktive i en forening (ca. 40 kvinder)

Projektets succesindikatorer er formuleret inden projektets opstart og er udarbejdet med udgangspunkt i arbejdsmarkedsparete deltagere. (Arbejdsmarkedsparete kvinder defineres som kvinder, der er parate til at tage et ordinært job, som hurtigst muligt og inden for 3 mdr. gør dem i stand til at forsørge sig selv. Såfremt kvinderne ikke er i stand til at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet på egen hånd skal jobcentret afgive et beskæftigelsesrettet tilbud, med henblik på at kvinderne hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse.) Jobcentre vurderer imidlertid ikke, at projekt *I Tråd med Verden* og dets fokus er et relevant tilbud i forhold til at hjælpe arbejdsmarkedsparete borgere hurtigst muligt til varig beskæftigelse. Det er i stedet jobcentrets vurdering, at tilbuddet egner sig for kvinder, der ikke er helt klar til arbejdsmarkedet, men har brug for at opnå og udvikle en række basale kompetencer.

På baggrund af de ændrede deltagerforudsætninger rettede *I Tråd med Verden* en forespørgsel til Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration omkring ændring af succeskriterier, således at de kom til at modsvare faktiske effektresultater af andre projekter for lignende målgrupper. Anmodningen om nedskrivning af succesindikatorerne blev dog ikke imødekommet.

4. Projektets rekruttering

I Tråd med Verden har navnlig i første del af rekrutteringsfasen – sommer 2010 - brugt meget tid på opsøgende arbejde i forsamlinger, hvor etniske minoritetskvinder i forvejen havde deres gang. Projektet har således rekrutteret både gennem opsøgende virksomhed, sociale netværk og samarbejde med jobcentret. Rekrutteringen har fulgt følgende strategi:

- Samarbejde med jobcentre vedr. visitation af ledige
- Omdeling af flyers i lokalområdet med beskrivelse af projekt og relevante kontaktinformationer
- Opsøgende kontakt i frivillige foreninger/sociale netværk
- Oplæg om projektet i pigeklubber og kvindegrupper
- Oplæg om projektet på KEA med henblik på at hverve frivillige designstuderende

Rekruttering af ledige

De ledige kvinder i tilbuddet er primært visiteret fra Jobcenter Ishøj/Vallensbæk og i mindre grad fra Rødovre Jobcenter. Jobcentrenes visitation har taget udgangspunkt i, at projektet henvender sig til etniske minoritetskvinder, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.

Jobcentrene har derfor primært visiteret kvinder, der befinder sig i match-gruppe 2, dvs. borgere, der ikke er parate til at tage et ordinært arbejde, som gør den pågældende i stand til at forsørge sig selv indenfor 3 måneder og som er i stand til at deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.

De visiterede deltagere er etniske minoritetskvinder, som jobcentrene løbende har arbejdet med i forhold til at finde et relevant beskæftigelsesrettet tilbud. Deres ordinære tilknytning ligger enten langt tilbage i tiden eller har aldrig været der. Der er tale om kvinder, der ikke har profiteret af Jobcentrets vanlige tilbud.

Der har fra projektets side været et ønske om, at jobcentrene også skulle visitere arbejdsmarkedsparete borgere til projektet. Det er imidlertid jobcentrenes vurdering, at det kun i særlige tilfælde vil være muligt for arbejdsmarkedsparete kvinder at få udbytte af projektet.

Rekruttering af frivillige

Det er oplevelsen hos *I Tråd med Verden*, at det har været let at finde frivillige kvinder til projektet – også frivillige med anden etnisk herkomst end dansk – både unge og ældre. Projektets fokus – design – fremstår ”trendy” og attraktivt.

De frivillige rekrutteres primært via lokalaviser og projektets hjemmeside. Røde Kors bistår samtidig med indirekte hjælp, idet deres navn i annoncerne i sig selv har en tiltrækningskraft. Som frivillig i *I Tråd med Verden* bliver man således en del af Dansk Røde Kors og får tilbud om kurser, medlemsblad etc.

Projektlederen samarbejder desuden med Dansk Røde Kors omkring mobilisering af en aktiv interesse i projektet hos organisationens allerede etablerede lokalafdelinger i omegnen. Samarbejdet er etableret med henblik på at opstarte håndarbejdsgrupper i de lokale afdelinger.

I Tråd med Verden har ved rekrutteringen af frivillige lagt vægt på følgende egenskaber:

- Skal være tålmodige og tolerante
- Have stærke sociale kompetencer
- Beherske håndarbejde
- Turde tage ansvar

De frivillige er generelt tilknyttet projektet i lang tid. Deres engagement stopper oftest kun, hvis et arbejde eller uddannelse kolliderer med deres frivilligtimer etc. Mange af de kvinder, som har været deltagere i projektet eller været i praktik etc., er efterfølgende blevet frivillige.

Den indledende samtale

Der gennemføres en indledende samtale med alle kvinder, som henvender sig som deltagere (selvforsørgende og ledige). Med samtalen sættes fokus på ressourcer, projektets mål samt interesse for håndarbejde etc.

Der spørges således kort ind til almenforhold som civilstand, bopæl og forsørgelsesydelse, hvorefter samtalen handler om kvindens uddannelsesbaggrund, erhvervs erfaring og hendes formål med projektet set ud fra en arbejdsmarkedsvinkel. Det vil sige, hvilken type arbejde kan hun påtage sig (kompetencer), er der særlige forhold omkring arbejdsevne, som skal tilgodeses (lægefaglig diagnoser, nedsat arbejdsevne) etc.

Kvinden får med samtalen indledende mulighed for at fortælle om alle sine barrierer (der er ofte mange), hvorefter problemstillingerne parkeres og der

fokuseres på projektet og ressourcer. Til samtalerne bruges overordnede spørgeguides, som efter afdækning af problemer sætter fokus på kvindernes egen opfattelse af kompetencer. Samtalen tager således med en anerkendende tilgang udgangspunkt i ressourcevinklen.

5. Projektets grundlag og aktiviteter

Projektet har søgt at skabe fremmødedisciplin, ansvarsfølelse og samarbejdsvilje via en motiverende og individuel tilgang. Kvinderne har således følt sig inspireret ved at komme til et projekt med fokus på deres ressourcer frem for mangler – og med relation til en moderne kontekst.

Der er tale om kvinder, som i mange år ikke har haft en social omgang udover egen familie/vennekreds og der er derfor en række sociale kompetencer, de mangler. Der har derfor været fokus på disse mangler, men lagt ind i en resourcespejdende kontekst.

Projektets aktiviteter tager derfor udgangspunkt i, at målgruppen har levet et liv med beskeden tilknytning til såvel arbejdsmarkedet som samfundet som sådan. Der lægges derfor i projektet stor vægt på at skabe tillid til projektet, dets aktiviteter og motiver. Tilliden søges skabt ved en anerkendende og imødekommende strategi samt grundighed i forhold til at forklare om formål og projektforb. Forklaringerne skal gives af flere omgange og over længere tid, da der er tale om kvinder, som ikke har den store erfaring med uddannelse og læring og derfor ikke er vant med hurtigt at tilegne sig instrukser og kollektive beskeder.

Tilbuddets primære deltageraktiviteter består af:

- *Individuel værkstedsundervisning* på syv værksteder
- *Workshops* om designs gennem tiden, farvekendskab, krav til og muligheder for designer samt iværksætteri.
- *Virksomhedsbesøg og inspirationsture* (løbende) hos bl.a. uddannelsesinstitutioner og designer
- *Virksomhedspraktik eller snuse-studie i en uge* for at de kvinder, som måtte være interesserede, kan komme i en uges virksomhedspraktik som syerske, designer, butiksbestyrer, ekspeditrice, eller prøve en periode som studerende på en designfaglig uddannelse. Der er en mentor til stede på praktikstedet/uddannelsesinstitutionen.

I Tråd med Verden har derudover også aktiviteter i forhold til

- Oprettelse af hjemmesiden www.itraadmedverden.dk som rum for erfarings- og praksisdeling samt salg af produkter
- Produktion mhp. salg
- Arrangement og deltagelse i modeshow
- Deltagelse på Copenhagen FashionWeek
- Gennemførelse af en aktiv PR-strategi og markedsføring

Sprogtilbud

Det viste sig hurtigt i projektforløbet, at over halvdelen af kvinderne ved start i projektet talte meget dårligt dansk og ikke vil kunne gøre sig forståelig på en dansk arbejdsplads. Der blev derfor som en del af projektet etableret et samarbejde med Vestegnens Sprog- og Kompetencecenter (VSK). I samarbejde med VSK tilbyder *I Tråd med Verden* således kurser i hverdagsdansk – bl.a. med vægt på sproglige udtryk indenfor håndarbejdsområdet. Disse kurser er betalt af den såkaldte centrale 70-timers pulje. Tilbuddet har hidtil været tilknyttet projektet i Ishøj, men vil nu også fremover være et tilbud i afdelingen i Rødovre.

Sundhed

Det stod ligeledes tidligt i projektforløbet klart, at der var en udbredt sygdomsoplevelse blandt kvinderne. Det har været projektets tilgang til sygdomsbilledet, at kvindernes sygdomsoplevelse alvorligt skulle tages alvorligt, men at der samtidig skulle arbejdes aktivt med kvindernes egen opfattelse af sygdom og begrænsninger. Sundhed har derfor været en fast del af programmet på projektet, hvor der også laves ugentlig yoga og sættes fokus på kost. *I Tråd med Verdens* afdeling i Rødovre har - belært af erfaringerne fra Ishøj - lavet et egentligt samarbejde med sundhedscentret omkring håndtering af sygdom etc.

Produktion og salg

Det var oprindeligt tanken, at projektet primært havde en social og beskæftigelsesrettet karakter. Der har dog været et øget kommercielt fokus på projektet – herunder ønske om at kunne købe kvindernes produktion.

Det viste sig imidlertid, at kvaliteten af de producerede tøjvarer og smykker ikke var tilstrækkelig høj til at kunne sælges på det ordinære marked. Der har de første år af projektet været sat fokus på "danske kvalitetsstandarder" – hvad skal være i orden og hvorfor. Det er nu projektets vurdering, at det

producerede håndværk har nået et kvalitetsniveau, hvor et salg af produkter er realistisk.

Der er derfor nu etableret samarbejde med lokale markeder (salg af produkter af lavere kvalitet), butikker (produkter af høj kvalitet) og i Røde Kors' forretninger. Desuden er der lavet aftale med den socialøkonomiske virksomhed Place de Bleu (PdB) om salg af produkter også via PdBs webshop. Foreløbig er salget meget begrænset og rent administrativt har det krævet en del arbejde at sætte sig ind i regler omkring salg i forhold til moms, mulighed for udbetaling af honorar til kvinderne etc. Der forventes dog fremover at ske en stigning i salget, idet det som nævnt også planlægges at sælge produkterne via egen hjemmeside.

Projektet får løbende bestillinger/ordrer fra designere om bestemte produktioner. Der er tale om produkter, som skal leveres i høj kvalitet og til faste deadlines. For at øge motivationen hos deltagerne for at leve op til disse ordrekraav, udbetales der et beskedent timebaseret beskæftigelsestillæg til de kvinder, der er med til at producere de bestilte ordrer.

Indtag og mødetider

I Tråd med Verden arbejder med både rullende indtag og holdstart. Undervisningen er værkstedsbaseret og individuelt tilrettelagt, hvorfor det er muligt at kvindernes forløb kan have forskelligt fokus og længde. Det betyder, at der hele tiden er "erfarne" deltagere på holdet, som kan være med til at introducere de nye til gældende mødetider, arbejdspladsnormer osv. Læring og formidling af egen læring er således også et vigtigt element i projektet.

Mødetiden på projektet har frem til jan. 2012 været hver dag fra kl. 9.30-14.30. Det vil sige en samlet mødetid i projektets lokaler på 25 timer om ugen. Fra jan. 2012 er mødetiden ændret fra 9.30-13.00 hvor kvinderne så har hjemmearbejde der supplerer tiden til 25 timer. Ændringen er sket som følge af, at kvinderne havde svært ved at sidde 5 timer i træk og sy/hækle etc. Mange af deltagerne havde som nævnt svære rygsmerter, gigt osv. Det var derfor for hårdt for ryggen at sidde stille så længe. Ændringen er dog vedtaget for en foreløbig testperiode, således at mødetiderne ændres tilbage, hvis det viser sig, at kvinderne ikke kan administrere at arbejde hjemme.

I Tråd med Verden har på forsøgsbasis været brugt som arbejdsprøvning. Stedet har imidlertid ikke oplevet sådanne prøvninger som hensigtsmæssige, idet afprøvningsne er meget krævende i forhold til projektets beskedne

ressourcer, ligesom *I Tråd med Verden* har begrænsede muligheder for at kontrollere mange facetter af kvindernes arbejdskapacitet. *I Tråd med Verden* anvendes derfor nu ikke længere til arbejdsprøvning.

I Tråd med Verden har for nylig etableret et samarbejde med ISS' HR-afdeling. Herigennem er det bl.a. lykkedes at få skabt kontakt til og etableret job i Bilka, ligesom flere af kvinderne har deltaget på ISS ferielejre, som afholdtes sommeren 2011. Forløbet inspirerede kvinderne til at komme i job. Det forventes fremover, at der etableres flere kontakter med virksomheder og organisationer i forhold til at skabe praktikker og job.

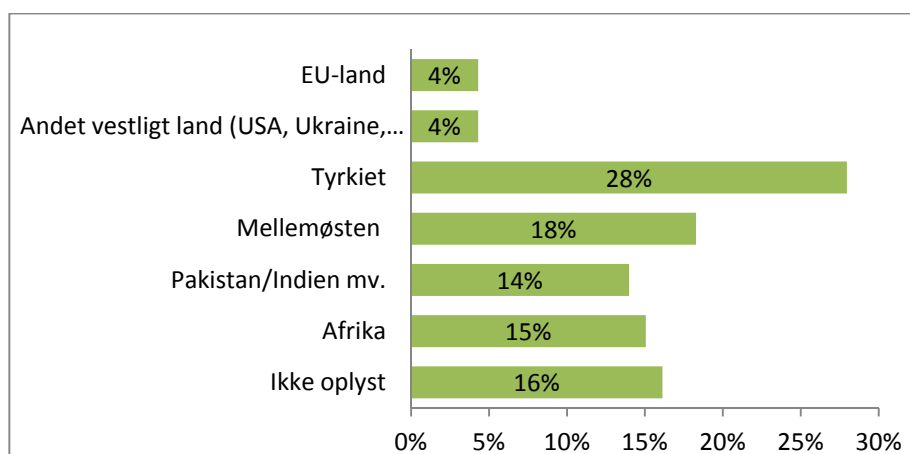
5. Deltagerne

I alt 100 kvinder vil nå igennem projektet indenfor projektperioden. (Ved dataindsamlingen for evalueringen – jan.2012 – havde 95 kvinder deltaget i projektet). Deltagerne repræsenterer mange forskellige aldersgrupper, nationaliteter og kompetencer. Der er dog gennem projektperioden sket en overordnet udvikling i deltagersammensætningen.

Hvor det som nævnt indledende var mange yngre afrikanske kvinder, som henvendte sig, har det i det seneste år primært været kvinder med baggrund i Tyrkiet og Pakistan, som har deltaget i projektet- samt enkelte kvinder fra Irak og Iran. Disse kvinder er bosat i Ishøj-området – primært i Vejleågården. Der er tale om kvinder med svagere arbejdsmarkedsforudsætninger og som er henvist til projektet fra jobcentret.

I afdelingen i Rødovre henvises kvinder fra Jobcentret i Rødovre. Forudsætningsmæssigt minder disse kvinder om kvinderne fra Ishøj – hovedparten har dog somalisk oprindelse.

Figur 1. Deltagernes herkomst

Deltagerne er præget af oplevede og/eller diagnosticerede helbredsproblemer. Kvinderne oplever generelt sig selv som syge og tilkendegiver både fysiske smerter såvel som psykiske problemer. Flere af kvinderne er diagnosticerede, mens andre af kvinderne oplever smerter, som ikke har kunnet diagnosticeres. Det er særligt de aktiverede kvinder, som har helbredsproblemer, mens de frivillige sjældent har problemer med helbredet.

Tabel 1. Deltagernes helbredstilstand ved projektstart

Helbredstilstand	Procent
Helbredsproblemer af svær karakter*	30 %
Lette helbredsproblemer**	34 %
Ingen helbredsproblemer	25 %
Uoplyst	11 %
Total N=95	100 %

Kilde: Data indsamlet af ITM og bearbejdet af LG Insight

*Kategorien "Helbredsproblemer af svær karakter" rummer bl.a. svær PTSD, svære depressioner/angst, sygdomme i bevægeapparatet af svær karakter(diskusprolaps/bækkenløsning etc.)

** Kategorien "Lette helbredsproblemer"tæller bl.a. sukkersyge, problematisk overvægt,migræne, let gigt og astma mv.

Det er oplevelsen fra *I Tråd med Verden*, at en del af kvinderne har svære diagnoser, mens hovedparten har ondt i livet. Sygdomsbilledet dækker over alt fra migræne og depression til rygsmerter osv.

Kvinderne har typisk levet et isoleret liv i hjemmet. Nogle af kvinderne er kommet til landet som familiesammenført ægtefælle og har indledningsvist haft ikke-faglært arbejde i ndustri o.lign. I takt med at de ikke-faglærte arbejdspladser er blevet færre og kravet om sprogkunderskaberne er steget, har kvinderne mistet deres arbejde. Kvinderne har således trods ordinær arbejdsmarkedstilknnytning meget ringe danskunderskaber og har ikke gået på sprogskoler o.lign. Kvinderne har således svært ved at forstå syopskrifter o.lign., og det har været nødvendigt at tilknytte projektet en tolk.

Enkelte kvinder, som har været gennem flere aktiveringsforløb og sprogtilbud forud for *I Tråd med Verden* og aldrig har fået et egentligt udbytte heraf, er i forbindelse med projektet blevet udret psykologisk. Det har vist sig, at flere af kvinderne faktisk var lettere retarderede og derfor alene kunne varetage opgaver under helt særlige skånehensyn. Idet *I Tråd med Verden* ser sig selv som et tilbud for kvinder, der ikke kan være på det ordinære

arbejdsmarked, har projektet også formået at skabe plads til og rumme disse retarderede kvinder. De fungerer således i projektet på individuelle vilkår (har f.eks. været i særlig skånepraktik i Bilka) og har en positiv oplevelse af at komme ud af hjemmet og indgå i en social sammenhæng.

Kvinderne har i starten af projektet meget få ambitioner. De ser ikke sig selv på arbejdsmarkedet og har ingen tanker i den retning. Kendetegnende for kvinderne – både med og uden arbejdsmarkedserfaring – er, at de har meget lidt skolegang med sig fra hjemlandet, hvor de har gået ganske få år i grundskole. Flere af kvinderne kommer desuden fra familier, hvor også mændene har helbredsproblemer, ligesom de har handicappede eller meget syge børn.

Hovedparten af kvinderne er over 40 år – flere i starten af 50erne. Iflg. datamaterialet – der dog ikke fuldt ud afdækker aldersfordelingen – er alene 15 pct. af kvinderne under 40 år.

Kvinderne, som deltager i projektet, er primært kvinder, som er ledige og modtagere af kontanthjælp. De udgør ca. 75 pct. af deltagerne, mens godt ¼ af kvinderne kommer i tilbuddet som frivillige deltagere. De frivillige kvinder er primært studerende, førtidspensionister, deltidsjobbende samt enkelte dagpengemodtagere.

Tabel 2. Kvindernes forsørgelsesgrundlag

Forsørgelsesgrundlag	Procent
Førtidspensionist	3 %
Selvforsørgende	10 %
Kontanthjælpsmodtager	62 %
Andet (primært SU - frivillige)	25 %
Total	100 %

N=95 - heraf 33 frivillige/ikke-aktiverede

6. Projektets resultater

I dette afsnit præsenteres de opnåede resultater fra *I Tråd med Verden*. De er søgt registreret og formidlet på kvantitativ vis, således at også de kvalitative resultater bliver målbare. Der er således for deltagerne i *I Tråd Med Verden* gennemført registrering i forhold til kvindernes udvikling via dels selvevalueringsskemaer og dels progressionsskemaer udfyldt af projektets ansatte i samarbejde med kvinderne.

Idet der ikke er udfyldt progressionsskemaer for alle kvinderne, ligesom selvevalueringsskemaerne ikke er af ensartet karakter, har LG Insight udarbejdet nedenstående resultattabeller over regression gennem en sammenvejret vurdering af data registreret for de enkelte kvinder. Der er selvsagt flest registrerede oplysninger for de kvinder, som har deltaget i *I Tråd med Verden* som led i et aktiveringsforløb. Derfor er der også i nærværende evalueringsrapport særligt fokus på denne gruppe af kvinder.

Varighed

Tilbuddet hos *I Tråd med Verden* – som led i aktiveringsindsatsen - har som udgangspunkt en varighed på 6 måneder. I tabellen nedenfor indgår også kvinder, der har deltaget på frivillig basis. Det fremgår af tabellen, at hver tredje deltager har været tilknyttet projektet i mere end 6 måneder. Tallene dækker over en nuanceforskel mellem aktiverede og frivillige. Der er således generelt en svag tendens til længere tilknytning for de frivillige i projektet. 44 pct. af de frivillige har været tilknyttet *I Tråd med Verden* længere end 6 mdr., mens det tilsvarende tal for aktiverede kontanthjælpsmodtager er 36 pct.

Tabel 3. Deltagernes forløbsvarighed

Tilbudsperiode	Procent
Under 6 mdr.	56 %
6 mdr.	12 %
Over 6 mdr.	32 %
Total N=95	100 %

Mødedisciplin

For at sikre styr på og registrering af fravær har *I Tråd med Verden* fastlagt og formidlet tydelige regler omkring fremmøde og fravær. Kvinderne skal f.eks. om morgenen fortælle, hvis de har brug for at gå fra projektet i løbet af dagen (lægebesøg, hospitalsundersøgelser mv). Der er efterhånden en rimelig stabilitet – der er dog stadig deltagere, der kan finde på at ordne ærinder i løbet af dagen. Dette søges stoppet i opløbet. Generelt opleves kvinderne som stabile i fremmøde, aktivitetsniveau etc. Dette viser sig også i resultaterne for projektet.

2/3 af kvinderne overholdt allerede ved projektstart på tilfredsstillende vis de gældende mødetider. Alligevel er det lykkedes for projektet yderligere at styrke kvindernes mødedisciplin, idet der er 20 procentpoint flere, der overholder mødetiderne tilfredsstillende ved projektets afslutning.

Tabel 4. Kvindernes mødedisciplin

Mødedisciplin	Ved start	Ved afslutning
Altid præcis	9 %	20 %
Overholder mødetider tilfredsstillende	55 %	62 %
Rimelig påpasselig med mødetider	27 %	16 %
Kommer alt for ofte for sent	9 %	2 %
Formår ikke at overholde mødetider	0 %	0 %
Total N=95	100 %	100 %

Sygefravær

Der er som tidligere beskrevet tale om en deltagergruppe, som er ramt af helbredsproblemer. Tilbuddet har derfor været tilrettelagt således, at det har været muligt at tage skånehensyn til kvindernes sygdom. Kvinder med rygproblemer er blevet opfordret til gåture midt på dagen, det har været muligt at have skiftende arbejdsstillinger osv. I løbet af projektet er sygefraværet da også generelt faldende. Ved projektstart havde 38 pct. af kvinderne et sygefravær på over 10 pct. Ved afslutning i projektet er det 12 pct., som har mere end 10 pct. forsømmelse. Der er således tale om et fald i sygefravær hos de enkelte kvinder på hele 26 procentpoint.

Tabel 5. Kvindernes fravær

Sygefravær	Ved start	Ved afslutning
Fremmøde 95-100 %	12 %	31 %
Sygefravær mellem 5-10 %	50 %	56 %
Enkelte forsømmelser	24 %	2 %
En del forsømmelser	8 %	5 %
Mange forsømmelser	6 %	5 %
Total	100 %	100 %

Sygefraværet blandt den deltagende målgruppe dækker over en blandet gruppe af kvinder, hvoraf nogle altid møder op, mens andre og flere er præget af en stærk sygdomsoplevelse – hvoraf der for nogle kvinder er tale om stillet diagnose, mens der for andre kvinder er tale om, hvad der kan betegnes som ondt i livet. Sidstnævnte gruppe af kvinder føler således stærke smerter, der ikke kan diagnosticeres.

Omstillingsparathed og -vilje

Resultaterne for projektet viser, at projektet gør kvinderne mere omstillingsparate. Hvor alene 5 pct. af kvinderne ved projektstart fuldt ud formåede at tilpasse sig normer i arbejdssituationer, var der ved kvindernes projektafslutning tale om hele 38 pct., som kunne tilpasse sig gældende normer.

Tabel 6. Kvindernes evne til at tilpasse sig normerne

	Ved start	Ved afslutning
Formår at tilpasse sig normerne i alle arbejdssituationer	5 %	38 %
Formår at tilpasse sig normerne i de fleste arbejdssituationer	48 %	40 %
Tilfredsstillende fremtræden - med enkelte undtagelser	44 %	20 %
Kun efter gentagne opfordringer formås at tilpasse sig normerne	3 %	2 %
Formår ikke at tilpasse sig	0 %	0 %
Total N=95	100 %	100 %

Kilde: LG-Insight

Ved start på projektet var 35 pct. af kvinderne gode til at omstille sig, hvilket ved kvindernes afslutning af projektet var steget til 71 pct. Der er således sket en fordobling i andelen af kvinder, som var gode til at omstille sig og nysgerrige efter at prøve nyt.

Tabel 7. Kvindernes omstillingsvilje

	Ved start	Ved afslutning
Er rigtig god til at omstille sig	5 %	26 %
God omstillingsparathed og nysgerrig	27 %	45 %
Omstillingsparat – med nogen hjælp og vejledning.	59 %	23 %
Er ikke så omstillingsparat og har svært ved at lære noget nyt.	9 %	6 %
Har meget svært ved at lære noget nyt.	0 %	0 %
Total N=95	100 %	100 %

Øvrige sociale kompetencer

Ligeledes oplever kvinderne gennem forløbet en øget evne til at koncentrere sig. Ved deres start i projektet var 6 pct. af kvinderne i stand til at arbejde meget koncentreret med en opgave. Ved deres afslutning i projektet var dette tal steget til 27 pct. Der er således tale om en forholdsmæssig 4-dobling af omstillingsparatheden. Lysten og viljen til omstilling hænger i høj grad sammen med kvindernes tillid til og tro på egne kompetencer og dermed troen på at være i stand til at lære nyt. Selvstændighed og selvtillid er således også gennemgående resultater af projektet.

Ikke mindst selvstændigheden har oplevet en markant udvikling – målt i evalueringen i forhold til selvstændighed i arbejdet. Her er antallet af kvinder, der straks forstår og udfører arbejdet selvstændigt, steget fra 4 pct. til 21 pct.

Tabel 8. Kvindernes selvstændighed

	Start	Ved afslutning
Forstår straks og udfører arbejdet sikkert og selvstændigt	4 %	21 %
Udfører nye ting på egen hånd. Arbejder forholdsvis selvstændigt	24 %	39 %
Er selvstændigt arbejdende, dog først efter instruktion.	63 %	35 %
For lidt selvstændig i arbejdet	6 %	2 %
Mangler selvstændighed	3 %	4 %
Total N=95	100 %	100 %

Evnen til at samarbejde er også et væsentligt element i kompetenceudviklingen i *Tråd med Verden*. Der arbejdes blandt andet med produktioner, hvor alle bidrager til at nå en fælles deadline, f.eks. i forbindelse med mode-

opvisninger og designerproduktioner. Hvor 41 pct. af kvinderne vurderedes at været lette at samarbejde med ved projektstart, var det samme tilfældet for 70 pct. af kvinderne, når de sluttede i projektet.

Tabel 9. Kvindernes evne til at samarbejde

	Start	Ved afslutning
Synlig og let at samarbejde med- god situationsfornemmelse	7 %	20 %
Let at samarbejde med, åben og hjælpsom	34 %	50 %
Kan for det meste indordne sig og er villig til at samarbejde	54 %	27 %
Kan være lidt ensidig og påståelig, samarbejder nogenlunde	1 %	0 %
Uvillig til samarbejde	3 %	4 %
Total	100 %	100 %

Arbejdsydelsen var ved projektstart god eller høj for 40 pct. af kvinderne – et tal som gennem forløbet er steget til 54 pct. Der er samtidig sket en stigning i graden af præcision og grundighed i arbejdet. Denne stigning er dog mere beskedent. Hvor der ved projektstart var 5 pct. af kvinderne, som var meget nøjagtige og grundige i deres arbejde, er dette tal steget med 2 procentpoint til 7 pct.

Kvaliteten i det producerede arbejde er imidlertid steget markant – primært som følge af nye tillærte teknikker og kompetencer. Der er således sket en fordobling i andelen af kvinder, som leverer arbejde af tilfredsstillende kvalitet. Her leverede 25 pct. af kvinderne arbejde af en tilfredsstillende kvalitet ved start på projektet – mens andelen var 51 pct. ved kvindernes afslutning.

Danskkompetencer

Det er et gennemgående træk hos kvinderne i projektet, at de har brug for at få styrket deres danskundskaber – de havde store sprogbarrierer og manglende danskundskaber. Derfor blev det besluttet også at indføre danskundervisning som en del af tilbuddet. I samarbejde med VSK er der som en del af projektet etableret kurser i hverdagsdansk. Disse kurser er betalt af den centrale 70-timers pulje og starter nu også op i afdelingen i Rødovre.

Tabel 10. Kvindernes danskundskaber

	Start	Ved afslutning
Forstår alt dansk, stort ordforråd, læser og skriver godt.	4 %	14 %
Forstår, læser, taler og skriver tilfredsstillende ifht. job	28 %	33 %
Forstår det meste dansk i tale	33 %	31 %
Forstår noget dansk og kan gøre sig rimeligt forståelig.	19 %	17 %
Har store problemer i forhold til kommunikation.	16 %	5 %
Total	100 %	100 %

Mange af kvinderne har for flere år siden haft et aktivt arbejdsliv i Danmark, men har aldrig modtaget sprogundervisning. De har arbejdet i nogle funktioner, hvor det ikke har været nødvendigt at kunne forstå dansk og hvor samtale på dansk ikke har været en del af arbejdslivet. Danskundervisning er derfor blevet et væsentligt element af *I Tråd Med Verden*.

Resultaterne af projektet viser, at 42 pct. af kvinderne gennem forløbet er blevet bedre til dansk. Kvinderne med uændrede danskkompetencer (57 pct.) er typisk de kvinder, som talte fint dansk ved start på projektet. Data viser, at det især er de aktiverede deltagere, der oplever denne forbedring. Mange af de frivillige talte godt dansk allerede ved projektstart.

Motivation for arbejde

I forhold til ønsket om arbejde er der med projektdeltagelsen ligeledes sket en positiv progression. Antallet af kvinder, som vil tage et hvilket som helst arbejde og alene begrænses af arbejdstid og transport er steget fra 16 pct. til 23 pct. Samlet set er andelen af kvinder, som generelt er interesseret i at arbejde steget fra 60 pct. til 64 pct.

Set i forhold til deltagernes personlige, sociale og faglige kompetencer ved projektstart, er det ikke overraskende, at der har været behov for at motivere kvinderne til at kunne og ville se sig selv som en aktiv del af arbejdsmarkedet. Kvinderne har således ved opstart haft en manglende tro på, at de kunne finde et job, ligesom flere af kvinderne ikke havde lysten dertil. Når der er sket en stigning i den samlede gruppe af kvinder, som er motiveret for arbejde, er dette således et særligt positivt resultat for projektet.

Imidlertid er antallet af kvinder, der ikke ønsker at arbejde også steget svagt – fra 7 pct. til 9 pct.. Stigningen i antallet af kvinder, der ikke ønsker arbejde, kan primært tilskrives kvinder, som gennem projektet har fået sygdomsmæssige tilbagefald, som gør det vanskeligt for dem at se sig selv på jobmarkedet.

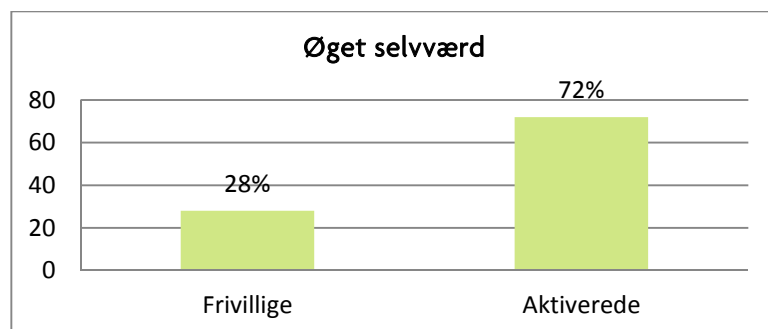
Tabel 11. Kvindernes ønske omkring arbejde

	Start	Ved afslutning
Vil tage alle former for arbejde uanset jobindhold, tidspunkter og afstande	10 %	11 %
Har ingen begrænsninger i jobindhold, men i forhold til arbejdstid og transport	16 %	23 %
Er interesseret i arbejde.	34 %	30 %
Ønsker kun bestemte typer af job	31 %	27 %
Ønsker ikke arbejde	7 %	9 %
Total N=95	100 %	100 %

Kvinderne har i langt de fleste af tilfældene oplevet en positiv personlig udvikling ved at være med i projektet. 67 pct. af kvinderne oplever øget selvværd ved at deltage i projektet. De oplever en øget glæde ved at stå op om morgenen og ser en mening med tilværelsen. Deter et gennemgående træk, at kvinderne har fået øje på egne ressourcer og samtidig oplever stort udbytte af et øget netværk. Data viser, at det især er de kvinder, som er kommet i projektet som led i en aktiveringsindsats, der har oplevet den største udvikling. Det er således 72 pct. af de aktiverede kvinder, som tilkendegiver, at de har fået et øget selvværd gennem deltagelsen i *I Tråd med Verden*.

Mange af de kvinder, som har været deltagere i projektet eller været i praktik etc. har samtidig fundet så meget ekstra energi og tro på dem selv, at de efterfølgende er blevet frivillige i projektet eller hos andre tiltag i Danske Røde Kors o.lign.

Figur 2. Selvværd fordelt på forsørgelsesgrundlag

Deltagernes videre forløb

Hvis man ser på det videre forløb viser det, at 16 pct. af deltagerne er kommet i job - heraf 13pct.i ordinært job. Derudover er 10 pct. startet i virksomhedspraktik. Mere end hver fjerde deltager har således via forløbet fået kontakt til arbejdsmarkedet. 17 pct, er påbegyndt et uddannelsesforløb – stort set alle på ordinære vilkår.

32 pct. er stadig i aktivering hos *I Tråd med Verden* ved evalueringens opgørelse. Mange af de, som fortsat er i aktivering i projektet har svære helbredsproblemer (50pct). 10 pct. af deltagerne er stoppet hos *I Tråd med Verden* som følge af sygemelding.

Tabel 12. Kvindernes videre forløb

Videre forløb –hvad lavede kvinderne efter endt forløb hos <i>I Tråd med Verden</i>	Andel af samtlige kvinder*	Andel af de aktiverede kvinder*
Ordinær Uddannelse (herunder 9.-10.klasse VUC)	15 %	16 %
Særlig Uddannelse	2 %	
Ordinær Job	13 %	10 %
Løntilskud Job	3 %	
Virksomhedspraktik	10 %	17 %
Overgået til pension	1 %	
Sygemeldt	10 %	15 %
Barsel	1 %	
Sprogskole	5 %	
Startet i anden aktivering	0 %	1 %
Fortsat del af ITMV – aktivering	32 %	42 %
Fortsat del af ITMV – frivillig basis	13 %	
Ved ikke	8 %	
Tallene summer ikke til 100 %, da der er overlap mellem kategorien frivillige og bl.a. sprogskole	100 %	100 %
	N=95	N=59

Flere af kvinderne er kommet på arbejdsmarkedet (halvdelen i praktik eller job med løntilskud), mens en lige så stor andel er påbegyndt uddannelse – herunder VUC forløb. Uddannelsesforløbene er nøje tilrettelagt ud fra kvindernes kvalifikationer og muligheder. For eksempel er en af deltagerne startet på sosu-uddannelsen og skal nu i praktik. Projektet har sikret, at der er en back-up funktion i projektet, som følger kvinden og er parat med gode råd og støtte. Der tilknyttedes ligeledes en mentor til praktikforløbet. Dette giver en tryghed hos kvinden, der indledningsvis var meget bange for, om hun var parat og kvalificeret til at komme i praktik.

Set i forhold til projektets indledende målsætning har 17 pct. af deltagerne påbegyndt uddannelse, hvor målsætningen meget ambitiøst tilsagde 30 pct. Idet de 17 pct. inkluderer VUC 9.-10.klasseforløb tolkes uddannelse i denne sammenhæng bredt. På basis af generelle uddannelseseffekter for den arbejdsmarkeds-mæssigt svage målgruppe må 17 pct. dog også siges at være et godt resultat.

16 pct. er kommet i job – med eller uden løntilskud – dvs. tæt på målsætningens 20 pct.. Det er dog alene 10 pct. af de ledige kontanthjælpsmodtagere, der har fået beskæftigelse. Det største træk mod jobmarkedet er således kommet fra de frivillige i projektet. Målgruppens forudsætninger har da også betydet, at projektet i højere grad har måttet rette sig mod især virksomhedspraktik som deltagerens første skridt mod arbejdsmarkedet. 19 pct. af de aktiverede har således været i virksomhedspraktik som en del af forløbet.

7. Formidling

Projektet har haft formidling som et selvstændigt opmærksomhedsparameter og har bl.a. haft flg. succesmål:

- At drage mediernes opmærksomhed på projektets eksistens
- At skabe kontakt til TV-medierne, hvor nogle af kvinderne selv kommer på nationalt TV og fortæller om projektet og produkterne.
- Gennemførelse af en vandrede udstilling i 4 større danske byer
- Gennemførelse af modeshows

Det er lykkedes for projektet at skabe stor synlighed omkring projektet, der bl.a. har deltaget på Copenhagen FashionWeek med besøg af Kronprinsesse Mary, nyhedsindslag på landsdækkende TV (TV2 Nyhederne) og regionale tv-indslag (TV2 Lorry).

Som del af formidlingsstrategien er der i 2010 oprettet en hjemmeside. Brugere af siden er primært potentielle/nuværende frivillige. Det forventes, at hjemmesiden i højere grad rettes mod eksterne samarbejdspartner og potentielle kunder – blandt andet via websalg fra sitet.

I Tråd med Verden har også oprettet en Facebook-profil. Der linkes dog endnu ikke til denne fra websitet – denne del af profilen er endnu under opbygning.

8. Konklusion

På baggrund af såvel den kvantitative som kvalitative dataindsamling er der ovenfor søgt tegnet et billede af opnåede erfaringer og resultater fra *I Tråd med Verden*. Det er den samlede vurdering, at de deltagende kvinder har haft et klart udbytte af deltagelsen i *I Tråd med Verden*. Da kvindernes arbejdsmarkedsrelaterede udgangsforudsætninger var beskedne, har projektets resultater haft karakter af kompetenceudvikling. Kvinderne er således generelt på de første trin af en længere trappe på vej mod arbejdsmarkedet.

Hos *I Tråd med Verden* har kvinderne lært basale kompetencer som mødedisciplin, samarbejdsevner og selvstændighed – og har samtidig fået redskaber til bedre at tackle helbredsproblemer i kombination med job og uddannelse.

Samlet dokumenterer data, at kvinderne gennem projektet har fået

- Øgede sociale kompetencer
- Øgede sproglige kompetencer
- Øget lyst og evne til at tage ansvar
- Øget arbejdsmarkedsforståelse
- Forståelse af vigtigheden af kvalitet og kendskab til standarder herfor
- Øget fremmødedisciplin
- Øget viden om samfundet
- Ændret syn på kønsroller

Fremadrettet er der enkelte tiltag, som deltagere, samarbejdsparter og projektledelse har peget på som væsentlige – både for andre projekter og for *I Tråd med Verdens* videre forløb.

Deltagerne på projektet har efterspurgt at møde flere kvinder med etnisk dansk baggrund. De vil gerne møde arbejdsmarkedsparate og motiverede ledige danskere, da mange af deltagerne i forvejen ikke har danske bekendte og kun støder på danskere med sociale problemer/misbrug, som færdes i området.

Der skal også fremover være fokus på sundhed. Sygdom fylder meget i målgruppen og det er vigtigt at have en effektiv tilgang til at håndtere disse problematikker, der ellers hurtigt kan overtage alle øvrige dagsordener.

Der skal skabes endnu flere gode kontakter til relevante og stærke samarbejdsparter – herunder til erhvervslivet. Der skal mere fokus på at

etablere kontakter mellem deltagere og virksomheder, således at der i højere grad bygges bro mellem projektet og arbejdsmarkedet.

Sprogundervisningen er fortsat central. Sproget har en stor betydning for dels kvindernes eget selvværd og dels deres muligheder for at opnå ordinær beskæftigelse.